

VUURWERKMANIFEST.NL

Jaarwisseling 2024 - 2025 - Datum: 27 januari 2025

Oproep aan woordvoerders J&V, I&W, VWS en LVVN mbt landelijk vuurwerkverbod

Geachte woordvoerders,

De jaarwisseling ligt al even achter ons en velen van u kijken hopelijk terug op een fijne avond, een mooi feestje en een gezellige jaarwisseling. Toch kan niet iedereen dit zeggen. Zoals – helaas – ieder jaar het geval is, vonden er ook met Oud & Nieuw (en de dagen eromheen) vele ongeregelde plaatsen die resulteerden in blijvend letsel, schade en veel verdriet. Tijdens de jaarwisseling konden hulpdiensten hun werk verre van veilig doen. Ook kwamen er - net als vorig jaar - twee personen om als gevolg van vuurwerk, raakten meer dan vijftien mensen een oog kwijt, hebben er vijf handamputaties plaatsgevonden en zijn er achttien vingers en zes duimen verloren gegaan. Bovendien raakten huisdieren in paniek, kwijt en/of gewond en was er een sterk verhoogde concentratie van fijnstof in de lucht waardoor veel mensen (o.a. met een longziekte) een benauwde jaarwisseling hebben gehad. We zien helaas dat veel van de verwondingen veroorzaakt worden door legaal vuurwerk, dat veilig wordt geacht – terwijl 41% van het legale vuurwerk afgelopen jaar is afgekeurd door de ILT. Naast directe schade leidt het afsteken van zowel legaal als illegaal vuurwerk, o.a. door de combinatie van vrije verkoop in gemeenten met een lokaal afsteekverbod met beperkte handhaving, tot een sfeer van wetteloosheid.

Het lijkt er bijna op dat sommige vuurwerkafstekers het 'normaal' vinden om met legaal én illegaal vuurwerk op politie, brandweer, ambulance en andere hulpverleners te richten. En hoewel de verkoop van illegaal vuurwerk verboden is, stelt de politie jaar in jaar uit dat een verbod op (illegaal) vuurwerk beter handhaafbaar is als er een landelijk totaalverbod geldt in plaats van lokale verboden in individuele gemeenten.

Bovendien is 69%¹ van alle Nederlanders voor een vuurwerkverbod. Met brede steun in de samenleving voor een vuurwerkverbod is dit een goed moment om samen een nieuwe, veilige traditie, te creëren. Wij roepen u daarom met klem op om op te komen tot een landelijk vuurwerkverbod (afsteken én verkoop) dat tijdens de twee corona jaren effectief bleek in het voorkomen van letsel en schade voor mens, dier en milieu.

Gezien bovenstaande ontwikkelingen, roepen ondergetekende partijen daarom op tot een landelijk vuurwerkverbod:

- Oogartsen Tjeerd de Faber en Jan Keunen namens Het Nationale Vuurwerkmanifest - [Vuurwerkmanifest](#) - Het Vuurwerkmanifest is inmiddels ondertekend door ruim 1.300 organisaties en 750.000 particulieren)
- Janny Knol, Korpschef Politie
- Loes Thissen, Voorzitter Centrale Ondernemingsraad Politie
- Nine Kooiman, Voorzitter Nederlandse Politiebond
- Ramon Meijerink, Waarnemend voorzitter ACP Politievakbond
- Miriam Barendse, Voorzitter Equipe, vakvereniging voor politie
- Oogarts Hans Vingerling - Namens alle oogartsen in Nederland - Nederlands Oogheelkundig Gezelschap
- Plastisch chirurg Annet van de Kar - Bert van Drunen - Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie
- Kinderarts Lissy de Ridder - Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde

¹ citizens.nl/panel/draagvlak-vuurwerkverbod-sterk-gestegen-sinds-jaarwisseling/

VUURWERKMANIFEST.NL

- Traumachirurg Jeroen Hoogendoorn, Traumachirurg Michael Edwards - Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie
- Jurriaan Penders, voorzitter Artsenfederatie KNMG
- Karine van 't Land, voorzitter Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG)
- Petra de Jong, voorzitter AJN Jeugdartsen Nederland
- Mireille Wolleswinkel - Voorzitter Raad van Bestuur - Het Oogziekenhuis Rotterdam
- Ellen Bien, algemeen directeur – Dierenbescherming
- Monique Dolfing, directeur KNGF Geleidehonden & voorzitter branchevereniging assistentiehonden Nederland
- Henk Jans, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Medische Milieukunde (NVMM)
- Burgemeester Bolsius - Gemeente Amersfoort
- Burgemeester Halsema - Gemeente Amsterdam
- Burgemeester Heerts – Gemeente Apeldoorn
- Burgemeester Marcouch – Gemeente Arnhem
- Burgemeester Depla – Gemeente Breda
- Burgemeester Van Bijsterveld - Gemeente Delft
- Burgemeester Van Zanen - Gemeente Den Haag
- Burgemeester Verhulst – Gemeente Ede
- Burgemeester Dijsselbloem - Gemeente Eindhoven
- Burgemeester Van Stappershoef – Gemeente Goirle
- Burgemeester Van 't Veld – Gemeente Groningen
- Burgemeester Van Beukering – Gemeente Nieuwegein
- Burgemeester Bruls – Gemeente Nijmegen
- Burgemeester Schouten – Gemeente Rotterdam
- Burgemeester Weterings – Gemeente Tilburg
- Burgemeester Dijksma - Gemeente Utrecht
- Burgemeester Bezuijen - Gemeente Zoetermeer

Een aantal gegevens over de jaarwisseling 2024/2025

Slachtoffers en geweld tegen hulpverleners

- Het aantal politieagenten en hulpverleners dat slachtoffer is geworden van geweld, is deze jaarwisseling weer toegenomen. Op meerdere plekken zijn grote groepen politieagenten bekogeld met zwaar vuurwerk.^{2 3}
- In totaal werden 224 politieagenten slachtoffer van fysiek geweld. Bij hulpverleners zoals brandweerlieden en ambulancepersoneel noteerde de politie 44 slachtoffers. Een ruime verdubbeling ten opzichte van het vierjarig gemiddelde.
- Ook het totale aantal aan de jaarwisseling gerelateerde incidenten nam toe ten opzichte van vorig jaar. Toen registreerde de politie 7.437 incidenten. Deze jaarwisseling waren dat er 8.292.
- Het totaal aantal vuurwerklletsels dat tijdens de jaarwisseling 2024-2025 is gezien op een SEH-afdeling of een huisartsenspoedpost bedraagt daarmee 1.162. Dit is inclusief ongevallen tijdens carbid schieten (2 procent van alle lletsels)⁴
- Van deze slachtoffers waren er naar schatting 212 jonger dan 12 jaar (18%), 248 in de leeftijd van 12 tot en 15 jaar (21%) en 645 slachtoffers waren 16 jaar of ouder (56%). Evenals eerdere jaren raakten veel meer jongens en mannen (79%) gewond dan meisjes en vrouwen.
- Tijdens de jaarwisseling 2024-2025 vielen twee dodelijke slachtoffers door vuurwerk.

² [Jaarwisseling: meer geweld tegen hulpverleners | politie.nl](#)

³ [Rumoerige jaarwisseling met heftige incidenten | politie.nl](#)

⁴ <https://www.veiligheid.nl/kennisaanbod/cijferrapportage/vuurwerkongevallen-jaarwisseling-2024-2025>

VUURWERKMANIFEST.NL

- Oogartsen behandelden in totaal 187 patiënten (waarvan 72 omstanders). Dit is het hoogste aantal patiënten in tien jaar tijd. 31% van de 187 patiënten heeft blijvend oogletsel opgelopen, waarvan 15 patiënten blind zijn geworden aan tenminste één oog - hiervan zijn inmiddels al zes ogen volledig verwijderd⁵. 39% was slechts omstander en stak het vuurwerk niet zelf af en werd geraakt door het vuurwerk van een ander. 60% van deze vuurwerkletsels werd veroorzaakt door legaal vuurwerk, in 10% van de letsels ging het om illegaal vuurwerk en in 30% van de gevallen was dit onbekend.
- De Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie (NVT) heeft dit jaar meer dan honderd patiënten met vuurwerkverwondingen gerapporteerd. Het ging hier met name om ernstige brandwonden, scheurwonden, amputaties en botbreuken. In 25% van de gevallen moesten de patiënten diezelfde nacht of de volgende dag nog een operatie ondergaan. Bij de blijvende schade die gerapporteerd werd, ging het met name om amputaties, blijvend functieverlies van handen of ogen of om permanente littekens. In 64% van de vuurwerkverwondingen ging het om legaal vuurwerk, in slechts 12% om illegaal en in 24% van de gevallen was dit onbekend⁶.
- Plastisch chirurgen behandelden tot nu toe 62 vuurwerkslachtoffers, dat zijn er meer dan vorig jaar (54). Van de 62 slachtoffers was de helft 18 jaar of jonger. In 75% van de gevallen hadden de slachtoffers het vuurwerk zelf afgestoken, terwijl 13% omstanders waren. Van het overige percentage is dat onbekend. Nagenoeg alle slachtoffers zijn man (96%). Slechts 10% van het vuurwerk was legaal; de overige verwondingen werden veroorzaakt door illegaal vuurwerk, waaronder Cobra's, Shells/mortieren, vuurpijlen en zelfgemaakt vuurwerk⁷.

Maatschappelijke effecten, uitstoot van schadelijke stoffen en milieuvervuiling

- Vuurwerknallen hebben forse impact op het leven van veel mensen met een assistentiehond, zoals mensen met een visuele beperking en mensen met een posttraumatische stressstoornis (PTSS). Geschrokken assistentiehonden kunnen hun werk vaak tijdelijk of langdurig niet meer of niet goed uitvoeren, met alle gevolgen van dien.
- Vuurwerkdampen kunnen leiden tot gezondheidsklachten, bij iedereen, maar zeker bij 1,2 miljoen Nederlanders met een longziekte. In 2024 had 62% van de mensen met een longziekte gezondheidsklachten door vuurwerk en vreugdevuren. Dat komt neer op bijna 750.000 mensen die een benauwd Oud & Nieuw beleven⁸ en soms wel wekenlang klachten hebben.
- In de nieuwjaarsnacht is de concentratie fijnstof in steden ca. 33 keer⁹ zo hoog als normaal en even groot als de uitstoot van zeven maanden gemotoriseerd wegverkeer. Het inademen van dit fijnstof is schadelijk voor gezondheid van mensen. Daarnaast belanden er veel schadelijke stoffen in de natuur. Zware metalen als koper en strontium dalen neer en verontreinigen maandenlang de bodem en het drinkwater van (wilde) dieren.
- De enorme hoeveelheid restanten van karton, plastic en metaal die op straat achterblijft vervuult onze leefomgeving langdurig.

Materiële schade

- De particuliere verzekerde schade rond de jaarwisseling bedraagt ongeveer 16 miljoen euro. Dit blijkt uit een eerste schatting van het Data Analytics Centre (DAC) van het Verbond van Verzekeraars. De schatting is gebaseerd op de eerste claims bij verzekeraars van oudejaarsavond en 1 januari en op het incidentenoverzicht van de Stichting Salvage.

⁵ <https://www.oogheelkunde.org/nieuwsberichten/persbericht-hoogste-aantal-oogletsels-door-vuurwerk-in-10-jaar/>

⁶ <https://www.trauma.nl/nieuwsberichten/traumachirurgen-constateren-veel-blijvende-schade-ten-gevolge-van-vuurwerk/>

⁷ <https://nvpc.nl/nieuws/plastisch-chirurgen-aantal-vuurwerkslachtoffers-opnieuw-zorgwekkend-hoog/>

⁸ <https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/1004679.pdf>

⁹ <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/milieuproblemen/luchtervuiling-en-fijnstof/#Schadelijke-stoffen-fijnstof-stikstof-roet-ozon>

VUURWERKMANIFEST.NL

Opvallend is dat er meer schade is gemeld aan auto's dan bij eerdere jaarwisselingen. Er is nog geen totaaloverzicht van de schade aan de openbare ruimte.

- In gemeenten met een vuurwerkverbod is het aantal schadeclaims aan huizen lager dan in de voorgaande jaren. In gemeenten zonder vuurwerkverbod is het aantal claims ongeveer net zo veel als in andere jaren¹⁰.
- Stichting Salvage verleent eerste hulp aan alle gedupeerden bij schade aan gebouwen door brand, blikseminslag, explosie, water, storm en/of aanrijding namens de gezamenlijke brandverzekeraars in Nederland. Salvage is op 31 december 2024 en 1 januari 2025 in totaal 112 keer opgeroepen. Een stijging ten opzichte van vorig jaar (88). Ook dit jaar lag het aantal vuurwerkgerelateerde meldingen hoog (51) vergeleken met een jaar eerder (32).¹¹

Dierenleed

- Miljoenen vogels gaan in ons land urenlang de lucht in zodra het vuurwerk losbarst, terwijl zij normaal gesproken op dat moment in rust zijn: gemiddeld zijn tijdens de eerste uren na de jaarwisseling duizend keer meer vogels langdurig in de lucht in vergelijking met normaal. Tot op 10 km afstand van de vuurwerk afsteekplek is de impact op vogels groot¹².
- Huisdieren en weilandieren zijn dagenlang van streek door het lawaai, de stress en de angst die vuurwerk veroorzaakt. Deze dieren horen vaak tot 4 keer scherper dan mensen en associëren vuurwerk automatisch met gevaar. Tientallen huisdieren zijn afgelopen jaarwisseling vermist geraakt doordat ze schrokken van vuurwerk. Daarnaast raakten tientallen (huis)dieren gewond. Ook worden veel dieren ziek doordat ze vuurwerkresten opeten.

NB. Een afschrift van deze oproep zal worden gedeeld met minister Van Weel – minister van Justitie en Veiligheid, staatssecretaris Jansen - Staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu, minister Wiersma – minister van Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, en staatssecretaris Rummenie – Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Verdere achtergrondinformatie

<https://www.rivm.nl/nieuws/2025-begint-met-kortstondig-smog-door-vuurwerk>

<https://www.samenmeten.nl/initiatieven/oud-nieuw-2024-2025>

¹⁰ <https://www.verzekeraars.nl/publicaties/actueel/schade-jaarwisseling-16-miljoen-minder-schade-in-gemeenten-met-vuurwerkverbod>

¹¹ <https://www.verzekeraars.nl/publicaties/actueel/schade-jaarwisseling-16-miljoen-minder-schade-in-gemeenten-met-vuurwerkverbod>

¹² Feitelijk is het afsteken van vuurwerk strijdig met Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming die stelt dat het verboden is om vogels zoals aangewezen in Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.